

***PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE***

OPĆINA PRIMORSKI DOLAC
veljača, 2014

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Naručitelj:

OPĆINA PRIMORSKI DOLAC

PREDMET:

Plan gospodarenja otpadom Općine Primorski Dolac za razdoblje 2014.- 2020. godine

Izrađivač:

Zeleni servis d.o.o. – Split

Broj projekta:

3/2014-1

Voditelj izrade:

Marijana Vuković mag.biol.univ.spec.oecol.

Suradnici:

Adela Tolić dipl. ing. kem. teh.

Boška Matošić dipl. ing. kem. teh.

Smiljana Blažević dipl. iur.

Sanja Petrušić dipl.ing.kem.teh.

Datum izrade:

Split, 17.02.2014.

M.P.

ZELENI SERVIS d.o.o. – pridržava sva neprenesena prava
ZELENI SERVIS d.o.o. nositelj je neprenesenih autorskih prava sadržaja ove dokumentacije prema članku 5. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima RH (NN 167/03). Zabranjeno je svako neovlašteno korištenje ovog autorskog djela, a napose umnožavanje, objavljivanje, davanje dobivenih podataka na uporabu trećim osobama kao i uporaba istih osim za svrhu i sukladno ugovoru između **Naručitelja** i **Zelenog servisa**.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

SADRŽAJ

1. UVOD.....	4
1.1. Nazivlje u planu.....	6
1.2. Načela gospodarenje otpadom.....	13
1.3. Lista propisa koji uređuju gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj.....	15
1.4. Planski dokumenti gospodarenja otpadom na području Republike Hrvatske.....	16
1.5. Obveze jedinica lokalne samouprave	19
2. OSNOVNI PODACI O OPĆINI PRIMORSKI DOLAC.....	22
2.1. Položaj Općine Primorski Dolac	22
2.2. Zaseoci u Općini Primorski Dolac.....	22
2.3. Prirodne vrijednosti.....	23
2.4. Kulturno - povijesne vrijednosti	23
2.5. Gospodarstvo.....	24
3. ANALIZA I OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE PRIMORSKI DOLAC UKLJUČUJUĆI OSTVARIVANJE CILJEVA.....	26
3.1. Skupljanje, prijevoz i zbrinjavanje komunalnog otpada.....	26
3.2. Procjena količina komunalnog otpada	28
4. PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA OTPADA.....	31
4.1 Djelatnosti iz kojih nastaje otpad, vrste i količine otpada.....	31
5. GRAĐEVINE I UREĐAJI ZA GOSPODARENJE OTPADOM	37
6. PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJHOVOM UKLANJANJU.....	37
7. MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPREČAVANJA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA.....	37
8. MJERE GOSPODARENJA OTPADOM.....	40
8.1 Opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada.....	40
8.2. Popis projekata važnih za provedbu odredbi plana	41
8.3. Mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada.....	43
8.4. Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada	45
9. ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM	48
10. ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA	49

1. UVOD

Gospodarenje otpadom je pojam koji obuhvaća niz aktivnosti, odluka i mjera u čijem provođenju je potrebna uska suradnja političkog vodstva jedinica lokalne samouprave, stručnjaka te samog stanovništva pojedinog područja. Republika Hrvatska od svog osnutka donijela je cijeli niz pravnih propisa koji za zadatak imaju pružiti osnovu i temelj uspostavljanju funkcionalnog sustava gospodarenja otpadom na cijelom njenom području. Okvir sustava gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj dan je u sljedećim dokumentima i propisima:

- Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13);
- Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05);
- Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2007.-2015. (NN 85/07, 126/10, 31/11);
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13);
- Strategije zaštite okoliša Republike Hrvatske (NN 46/02).

Tijekom procesa približavanja Republike Hrvatske Europskoj Uniji usvojen je i cijeli niz pravnih propisa, uredbi i pravilnika, koji detaljnije reguliraju gospodarenje posebnim vrstama otpada.

Sukladno postojećim zakonskim propisima, a ponajviše Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13), Općina Primorski Dolac donosi Plan gospodarenja otpadom (u daljnjem tekstu Plan) čijom provedbom, a s ciljem očuvanja ljudskog zdravlja te smanjenja utjecaja na okoliš, će se nastojati ostvariti sljedeće:

- uspostaviti sustav cjelovitog gospodarenja otpadom u skladu sa Planom gospodarenja otpadom RH i Planom gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije;
- povećati udio odvojeno prikupljanog otpada;
- recikliranje i ponovna uporaba otpada;
- prethodna obrada otpada prije konačnog odlaganja;
- smanjenje udjela biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu;
- izdvajanje goriva iz otpada;
- smanjenje količina otpada koje se odlažu na odlagalištima;
- smanjivanje štetnih utjecaja otpada na okoliš;
- sanacija „divljih“ odlagališta;
- samoodrživo financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

U skladu s člankom 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) Općina Primorski Dolac je izradila Plan koji sadrži:

- Analizu te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave;
- Podatke o vrstama i količinama:
 - Proizvedenog otpada,
 - Odvojeno sakupljenog otpada,
 - Odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te
 - Ostvarivanju ciljeva;
- Podatke o:
 - Postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom,
 - Statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom;
- Podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju;
- Mjere potrebne za ostvarivanje ciljeva smanjivanja i sprječavanja otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada;
- Opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada;
- Mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada;
- Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada;
- Popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana;
- Organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom;
- Rokove i nositelje izvršenja Plana.

Plan gospodarenja otpadom Općine Primorski Dolac za razdoblje 2014.-2020., a sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) donosi se prema sljedećem postupku:

Postupak donošenja Plana gospodarenja otpadom	
1.	Jedinica lokalne samouprave (JLS) dužna je za prijedlog plana gospodarenja otpadom ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša (nadležnog upravnog tijela)
2.	Nadležno upravno tijelo izdaje prethodnu suglasnost ako utvrdi da je prijedlog Plana gospodarenja otpadom JLS usklađen sa odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisa donesenih na temelju ovog Zakona i Plana gospodarenja otpadom RH
3.	Plan gospodarenja otpadom JLS donosi predstavničko tijelo JLS (gradsko odnosno

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

	općinsko vijeće)
4.	Plan gospodarenja otpadom JLS donosi se za razdoblje od 6 godina, izmjene i dopune po potrebi.
5.	Plan gospodarenja otpadom JLS objavljuje se u službenom glasilu JLS.

Sukladno članku 22. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) jedinica lokalne samouprave prethodno donošenju Plana njegov prijedlog mora objaviti radi pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti i to na sljedeći način:

- Putem medija JLS izvješćuju javnost o mjestu na kojem je nacrt Plana gospodarenja otpadom dostupan te o načinu i vremenu iznošenja mišljenja, prijedloga i primjedbi;
- Rok u kojem javnost može iznositi primjedbe, prijedloge i mišljenja ne može biti kraći od 30 dana od dana objave.

1.1. Nazivlje u planu

Ambalažni otpad definiran je u kategorijama Kataloga otpada i predstavlja svaku ambalažu ili ambalažni materijal koji ostane nakon što se proizvod otpakira i odvoji od ambalaže, isključujući proizvodne ostatke.

Biološki razgradivi otpad je otpad koji se može razgraditi biološkim aerobnim ili anaerobnim postupkom.

Biootpad je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda;

Biorazgradivi komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad;

Centar za gospodarenje otpadom je sklop više međusobno funkcionalno i/ili tehnološki povezanih građevina i uređaja za obradu komunalnog otpada;

Gospodarenje otpadom su djelatnosti sakupljanja, prijevoza, oporabe i zbrinjavanja i druge obrade otpada, uključujući nadzor nad tim postupcima te nadzor i mjere koje se provode na lokacijama nakon zbrinjavanja otpada, te radnje koje poduzimaju trgovac otpadom ili posrednik;

Građevina za gospodarenje otpadom je građevina za sakupljanje otpada (skladište otpada, pretovarna stanica i reciklažno dvorište), građevina za obradu otpada i centar za gospodarenje

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

otpadom. Ne smatra se građevinom za gospodarenje otpadom građevina druge namjene u kojoj se obavlja djelatnost uporabe otpada;

Građevni otpad je otpad nastao prilikom gradnje građevina, rekonstrukcije, uklanjanja i održavanja postojećih građevina, te otpad nastao od iskopanog materijala, koji se ne može bez prethodne uporabe koristiti za građenje građevine zbog kojeg građenje je nastao

Inertni otpad je otpad koji ne podliježe značajnim fizikalnim, kemijskim i/ili biološkim promjenama;

Integralni koncept gospodarenja otpadom sadrži osnovna načela izbjegavanja nastanka otpada, vrednovanja otpada čiji se nastanak nije mogao izbjeći (materijalna, biološka i energetska reciklaža) te odlaganje otpada koji se ne može drugačije iskoristiti.

Izdvajanje je podjela otpada u grupe sličnih materijala kao npr. papir, staklo, plastika, metali, biorazgradivi otpad. Također je to i sortiranje unutar iste grupe otpada (bijelo i tamno staklo, različite vrste plastike).

Komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva;

Krupni (glomazni) komunalni otpad je predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i određen je naptkom iz članka 29. stavka 11 Zakona o održivom gospodarenju otpadom;

Materijalna uporaba je svaki postupak uporabe koji ne uključuje energetske uporabu i preradu u materijale koji će se koristiti kao gorivo.

Miješani komunalni otpad je otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01.

Morski otpad je otpad u morskom okolišu i obalnom području u neposrednom kontaktu s morem koji nastaje ljudskim aktivnostima na kopnu ili moru, a nalazi se na površini mora, u vodenom stupcu, na morskom dnu ili je naplavljen.

Nadležno upravno tijelo je tijelo županije, Grada Zagreba, odnosno velikog grada, koje, prema nadležnostima uređenim Zakonom o zaštiti okoliša, obavlja poslove u području zaštite okoliša.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Nasipavanje otpada je postupak uporabe pri kojem se odgovarajući otpad koristi za nasipavanje iskopanih površina ili u tehničke svrhe pri krajobraznom uređenju i kojim se otpad koristi kao zamjena za materijal koji nije otpad sukladno ovom Zakonu i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona

Neopasni otpad je otpad koji ne posjeduje niti jedno od opasnih svojstava određenih Dodatkom III. Zakona o održivom gospodarenju otpadom;

Neusklađeno odlagalište je odlagalište koje ne ispunjava uvjete propisane pravilnikom iz članka 104. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) i određeno je odlukom iz članka 26. Stavka 6. navedenog Zakona.

Obrada otpada su postupci uporabe ili zbrinjavanja i postupci pripreme prije uporabe ili zbrinjavanja.

Obrađivač otpada je pravna ili fizička osoba čija je uloga da pribavi propisane dozvole za obavljanje djelatnosti, obrađuje otpad koristeći najbolje dostupne tehnologije, prijavljuje vrste i količine otpada koje su reciklirali, zbrinuli (obradili ili odložili) nadležnom tijelu, gospodari pojedinim vrstama otpada na propisani način te naplaćuje zbrinjavanje prema količini otpada.

Odlagalište je građevina namijenjena odlaganju otpada na površinu ili pod zemlju (podzemno odlagalište), uključujući:

- interno odlagalište otpada na kojem proizvođač odlaže svoj otpad na samom mjestu proizvodnje;
- odlagalište otpada ili njegov dio koji se može koristiti za privremeno skladištenje otpada (npr. za razdoblje duže od jedne godine);
- iskorištene površinske kopove ili njihove dijelove nastale rudarskom eksploatacijom i/ili istraživanjem pogodne za odlaganje otpada.

Odvojeno sakupljanje je sakupljanje otpada na način da se otpad odvaja prema njegovoj vrsti i svojstvima kako bi se olakšala obrada i sačuvala vrijedna svojstva otpada.

Održivi razvitak je razvitak društva, koji kao temeljne kriterije uključuje ekološku, gospodarsku i socio-kulturnu održivost, i koji s ciljem unaprjeđenja kvalitete života i zadovoljavanja potreba današnjeg naraštaja uvažava iste mogućnosti zadovoljavanja potreba idućih naraštaja, te omogućuje dugoročno očuvanje kakvoće okoliša, georaznolikosti, bioraznolikosti te krajobraza.

Onečišćavanje okoliša je promjena stanja okoliša uslijed nedozvoljene emisije i/ili drugog štetnog djelovanja, ili izostanaka potrebnog djelovanja, ili utjecaja zahvata koji može promijeniti kakvoću okoliša,

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Onečišćivač je svaka fizička i pravna osoba, koja posrednim ili neposrednim djelovanjem, ili propuštanjem djelovanja uzrokuje onečišćivanje okoliša.

Okoliš je prirodno i svako drugo okruženje organizama i njihovih zajednica uključivo i čovjeka koje omogućuje njihovo postojanje i njihov daljnji razvoj: zrak, more, vode, tlo, zemljina kamena kora, energija te materijalna dobra i kulturna baština kao dio okruženja koje je stvorio čovjek; svi u svojoj raznolikosti i ukupnosti uzajamnog djelovanja.

Opasni otpad je otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava određenih Dodatkom III. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13).

Oporaba otpada je svaki postupak ponovne obrade otpada radi njegova korištenja u materijalne i energetske svrhe. Postupci uporabe su:

- R1 Korištenje kao gorivo ili na drugi način za proizvodnju energije;
- R2 Obnavljanje (reklamacija)/regeneracija otapala;
- R3 Recikliranje/obnavljanje organskih tvari koje se ne koriste kao otapala (uključujući kompostiranje i druge procese biološke prerade);
- R4 Recikliranje/obnavljanje metala i metalnih spojeva;
- R5 Recikliranje/obnavljanje drugih neorganskih materijala;
- R6 Regeneracija kiselina i lužina;
- R7 Oporaba (recovery) sastojaka koji se koriste za suzbijanje zagađenja (pollution);
- R8 Oporaba (recovery) sastojaka iz katalizatora;
- R9 Ponovna prerada iskorištene nafte ili drugi način ponovne uporabe (re-use) nafte;
- R10 Obrada (treatment) zemljišta korisna za poljoprivredu ili ekološka poboljšanja;
- R11 Upotreba otpadnog materijala dobivenog iz bilo kojeg od postupaka od R1-R10;
- R12 Razmjena otpada radi podvrgavanja bilo kojem od postupaka od R1-R12;
- R13 Skladištenje otpada predviđenog za bilo koji od postupaka od R1-R-12 (osim privremenog skladištenja, skladištenja otpada na mjestu nastanka prije prikupljanja).

Otpad je svaka tvar ili predmet koji posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Otpadom se smatra i svaki predmet i tvar čije su sakupljanje, prijevoz i obrada nužni u svrhu zaštite javnog interesa.

Otpadna ulja su mineralna ili sintetička ulja za podmazivanje ili industrijska ulja koja su postala neprikladna za uporabu za koju su prvobitno namijenjena, primjerice ulja iz motora s unutarnjim izgaranjem i ulja reduktora, ulja za podmazivanje, ulja za turbine i hidraulička ulja

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Podzemno odlagalište je duboko zalegnuta, izolirana, hidrodinamski cjelovita geološka zamka sedimenata koja je raskrivena dubokom bušotinom kroz koju se otpad odlaže utiskivanjem. Podzemno odlagalište može biti i postrojenje za trajno skladištenje otpada u dubokim geološkim slojevima, kao što su to rudnici soli ili kalija.

Ponovna uporaba je svaki postupak kojim se omogućava ponovno korištenje proizvoda ili dijelova proizvoda, koji nisu otpad, u istu svrhu za koju su izvorno načinjeni.

Posebno skupljene frakcije otpada su posebno prikupljene homogene frakcije otpada iz kućanstava ili sličnog otpada, a prikupljaju ga javna poduzeća, neprofitne organizacije ili privatne tvrtke iz područja organiziranog prikupljanja otpada (prema čl. 2(b) Uredbe EU o statistici otpada br. 2150/2002).

Posjednik otpada je proizvođač otpada ili pravna i fizička osoba koja je u posjedu otpada.

Postrojenje za spaljivanje otpada je nepokretna ili pokretna tehnička jedinica, te oprema namijenjena toplinskoj obradi otpada, sa ili bez uporabe topline proizvedene izgaranjem, putem spaljivanja oksidacijom otpada kao i ostalim postupcima toplinske obrade kao što su piroliza, uplinjavanje ili plazma postupak, ako se tvari nastale obradom kasnije spaljuju.

Postrojenje za suspaljivanje otpada je nepokretna ili pokretna tehnička jedinica kojoj je osnovna svrha proizvodnja energije ili proizvoda i koja koristi otpad kao redovno ili dodatno gorivo ili u kojoj se otpad termički obrađuje u svrhu njegova zbrinjavanja putem spaljivanja oksidacijom otpada kao i ostalim postupcima toplinske obrade kao što su piroliza, uplinjavanje ili plazma postupak, ako se tvari nastale obradom kasnije spaljuju.

Postupci gospodarenja otpadom su: sakupljanje otpada, interventno sakupljanje otpada, priprema za ponovnu uporabu, priprema prije uporabe i zbrinjavanja, postupci uporabe i zbrinjavanja, trgovanje otpadom, posredovanje u gospodarenju otpadom, prijevoz otpada, energetska uporaba određenog otpada, sakupljanje otpada u reciklažno dvorište i privremeno skladištenje vlastitog proizvodnog otpada

Pretovarna stanica (transfer stanica) je građevina za skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog prijevozu prema mjestu njegove uporabe ili zbrinjavanja;

Proizvodni otpad je otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, osim ostataka iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača;

Proizvođač otpada je svaka osoba čijom aktivnošću nastaje otpad i/ili koja prethodnom obradom, miješanjem ili drugim postupkom mijenja sastav ili svojstva otpada;

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Reciklažno dvorište (RD) je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada.

Reciklažno dvorište za građevni otpad je građevina namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i privremenom skladištenju građevnog otpada

Recikliranje je svaki postupak uporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu osim uporabe otpada u energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za zatrpavanje;

Registar onečišćenja okoliša je skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prijenosa i odlaganja onečišćujućih tvari i otpada u okoliš.

Sanacija je skup propisanih mjera i/ili aktivnosti kojima se uspostavlja ili nadomješta stanje okoliša koje je bilo prije nastanka štete, odnosno onečišćenja okoliša.

Skladištenje otpada je privremeni smještaj otpada u skladištu najduže do godinu dana;

Sakupljanje otpada je prikupljanje otpada, uključujući prethodno razvrstavanje otpada i skladištenje otpada u svrhu prijevoza na obradu;

Spaljivanje otpada je postupak uporabe, odnosno zbrinjavanja otpada u kojem se spaljuje otpad sa ili bez uporabe topline proizvedene izgaranjem. To uključuje oksidacijsko spaljivanje otpada, kao i druge termičke procese, poput pirolize, rasplinjavanja ili plazma procesa, sve dok se rezultirajući produkti tih obrada nakon toga spaljuju.

Suspaljivanje otpada je postupak uporabe, odnosno zbrinjavanja otpada čija je prvenstvena svrha proizvodnja energije ili materijalnih produkata (proizvoda) i u kojem se otpad koristi kao redovno ili dopunsko gorivo ili u kojem se otpad termički obrađuje radi zbrinjavanja. To uključuje oksidacijsko spaljivanje otpada, kao i druge termičke procese, poput pirolize, rasplinjavanja ili plazma procesa, sve dok se rezultirajući produkti tih obrada nakon toga spaljuju

Šteta u okolišu je svaka šteta nanosena:

- biljnim i/ili životinjskim vrstama i njihovim staništima te krajobraznim strukturama, a koja ima bitan nepovoljan utjecaj na postizanje ili održavanje povoljnog stanja vrste ili stanišnog tipa i kakvoće krajobraza. Bitnost nepovoljnog utjecaja procjenjuje se u odnosu na izvorno stanje, uzimajući u obzir mjerila propisana posebnim propisima;
- vodama, a koja ima bitan negativan utjecaj na stanje voda: ekološko, kemijsko i/ili količinsko, u skladu sa posebnim propisima;

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

- moru, a koja ima bitan negativan utjecaj na očuvanje i postizanje dobrog ekološkog stanja mora sukladno posebnim propisima;
- tlu, čije onečišćenje odnosno oštećenje je dovelo do rizika za njegove ekološke funkcije i zdravlje ljudi, u skladu s posebnim propisima;
- zemljanoj kamenoj kori čije onečišćenje odnosno oštećenje je dovelo do rizika za njene ekološke funkcije i zdravlje ljudi, u skladu s posebnim propisima.

Štetna tvar je tvar štetna za ljudsko zdravlje ili okoliš, s dokazanim akutnim i kroničnim toksičnim učincima, vrlo nadražujuća, kancerogena, mutagena, nagrizajuća, zapaljiva i eksplozivna tvar, ili tvar koja u određenoj dozi i/ili koncentraciji ima takva svojstva.

Termička obrada otpada su postupci spaljivanja, suspaljivanja i drugi postupci obrade otpada kojima se promjenom temperature otpada postiže promjena strukture i svojstva otpada;

Tokovi otpada su ukupni tokovi otpada iz kućanstava, tvrtki, institucija i/ili proizvodnih postrojenja koji se reciklira, termički obrađuje i/ili zbrinjava.

Upravno tijelo jest upravno tijelo jedinice lokalne samouprave - grada i općine i upravno tijelo jedinica područne (regionalne) samouprave - županije i Grada Zagreba, nadležno za poslove zaštite okoliša.

Zbrinjavanje otpada je svaki postupak koji nije uporaba otpada, uključujući slučaj kad postupak kao sekundarnu posljedicu ima obnovu tvari ili energije. U Dodatku I. ovoga Zakona sadržan je popis postupaka zbrinjavanja koji ne isključuje druge moguće postupke zbrinjavanja otpada, a to su:

- D1 – Odlaganje otpada u ili na tlo (na primjer odlagalište itd.);
- D2 – Obrada otpada na ili u tlu (na primjer biološka razgradnja tekućeg ili muljevitog otpada u tlu itd.);
- D3 – Duboko utiskivanje otpada (na primjer utiskivanje otpada crpkama u bušotine, iscrpljena ležišta soli, prirodne šupljine itd.);
- D4 – Odlaganje otpada u površinske bazene (na primjer odlaganje tekućeg ili muljevitog otpada u jame, bazene, lagune itd.);
- D5 – Odlaganje otpada na posebno pripremljeno odlagalište (odlaganje u povezane komore koje su zatvorene i izolirane jedna od druge i od okoliša itd.);
- D6 – Ispuštanje otpada u kopnene vode isključujući mora/oceane;
- D7 – Ispuštanje otpada u mora/oceane uključujući i ukapanje u morsko dno;
- D8 – Biološka obrada otpada koja nije specificirana drugdje u ovim postupcima, a koja za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se zbrinjavaju bilo kojim postupkom navedenim pod D 1 – D 12;
- D9 – Fizikalno-kemijska obrada otpada koja nije specificirana drugdje u ovim postupcima, a koja za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se zbrinjavaju

bilo kojim postupkom navedenim pod D 1 – D 12 (na primjer isparavanje, sušenje, kalciniranje itd.);

- D10 – Spaljivanje otpada na kopnu;
- D11 – Spaljivanje otpada na moru (Ovaj je postupak zabranjen zakonodavstvom EU-a i međunarodnim konvencijama);
- D12 – Trajno skladištenje otpada (na primjer smještaj spremnika u rudnike itd.);
- D13 – Spajanje ili miješanje otpada prije podvrgavanja bilo kojem postupku navedenim pod D 1 – D 12, (ako nijedna druga oznaka D nije odgovarajuća, ova može obuhvatiti prethodne postupke prije odlaganja uključujući prethodnu preradu, primjerice, između ostalog, sortiranje, drobljenje, sabijanje, peletiranje, sušenje, usitnjavanje, kondicioniranje ili odvajanje prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka navedenim pod D1 – D12);
- D14 – Ponovno pakiranje otpada prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka navedenim pod D 1 – D 13 i
- D15 – Skladištenje otpada prije primjene bilo kojeg od postupaka zbrinjavanja navedenim pod D 1 – D 14 (osim privremenog skladištenja otpada na mjestu nastanka, prije sakupljanja).

Zeleni (reciklažni) otoci su skupine raznovrsnih posuda u kojima se odvojeno sakupljaju reciklirajući materijali (papir, staklo, plastika, metali, biorazgradivi otpad).

1.2. Načela gospodarenje otpadom

Gospodarenje otpadom se temelji na uvažavanju opće prihvaćenih načela zaštite okoliša, uređenih posebnim propisima, poštivanju načela međunarodnog prava zaštite okoliša, uvažavanju znanstvenih spoznaja i najbolje svjetske prakse, a osobito na sljedećim načelima:

1. „Načelo onečišćivač plaća“ - proizvođač otpada, prethodni posjednik otpada, odnosno posjednik otpada snosi troškove mjera gospodarenja otpadom te je financijski odgovoran za provedbu sanacijskih mjera zbog štete koju je prouzročio ili bi je mogao prouzročiti otpad;

2. „Načelo blizine“ - obrada otpada mora se obavljati u najbližoj odgovarajućoj građevini ili uređaju u odnosu na mjesto nastanka otpada, uzimajući u obzir gospodarsku učinkovitost i prihvatljivost za okoliš;

3. „Načelo samodostatnosti“ - gospodarenje otpadom će se obavljati na samodostatan način omogućavajući neovisno ostvarivanje propisanih ciljeva na razini države, a uzimajući pri tom u obzir zemljopisne okolnosti ili potrebu za posebnim građevinama za posebne kategorije otpada;

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

4. „Načelo sljedivosti“ - utvrđivanje porijekla otpada s obzirom na proizvod, ambalažu i proizvođača tog proizvoda kao i posjed tog otpada uključujući i obradu.

U svrhu sprječavanja nastanka otpada te primjene propisa i politike gospodarenja otpadom primjenjuje se red prvenstva gospodarenja otpadom, i to:

1. Sprječavanje nastanka otpada;
2. Priprema za ponovnu uporabu;
3. Recikliranje;
4. Drugi postupci uporabe npr. energetska uporaba i
5. Zbrinjavanje otpada.

Ciljevi gospodarenja otpadom su:

- izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada i smanjivanje opasnih svojstava otpada, i to posebice:
 - razvojem čistih tehnologija koje koriste manje prirodnih izvora;
 - tehničkim razvojem i promoviranjem proizvoda koji ne pridonose ili u najmanjoj mogućoj mjeri pridonose povećanju štetnog utjecaja otpada i opasnosti onečišćenja;
 - razvojem odgovarajućih metoda zbrinjavanja opasnih tvari sadržanih u otpadu namijenjenom uporabi,
- uporaba otpada recikliranjem, ponovnom uporabom ili obnovom odnosno drugim postupkom koji omogućava izdvajanje sekundarnih sirovina, ili uporabu otpada u energetske svrhe;
- zbrinjavanje otpada na propisani način;
- sanacija otpadom onečišćenog okoliša.

U ostvarivanju navedenih ciljeva trebaju se uzimati u obzir najučinkovitije raspoložive tehnologije i gospodarska provedivost u skladu s načelima gospodarenja otpadom.

Gospodarenje otpadom mora se provoditi na način koji ne dovodi u opasnost ljudsko zdravlje i koji ne dovodi do štetnih utjecaja na okoliš, a posebice kako bi se izbjeglo sljedeće:

- rizik od onečišćenja mora, voda, tla i zraka te ugrožavanja biološke raznolikosti;
- pojava neugode uzrokovane bukom i/ili mirisom;
- štetan utjecaj na područje kulturno – povijesnih, estetskih i prirodnih vrijednosti te drugih vrijednosti koje su od posebnog interesa;
- nastajanje eksplozije ili požara.

1.3. Lista propisa koji uređuju gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj

PROPIS	NARODNE NOVINE
Zakon o održivom gospodarenju otpadom	94/13
Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada	50/05, 39/09
Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu	97/05, 115/05, 81/08, 31/09, 156/09, 38/10, 10/11, 81/11, 126/11, 38/13, 86/13
Odluka o uvjetima označavanja ambalaže	155/05, 24/06, 28/06
Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske	130/05
Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama	40/06, 31/09, 156/09, 111/11, 86/13
Pravilnik o očevidniku pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću posredovanja u organiziranju uporabe i/ili zbrinjavanja otpada i pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću izvoza neopasnog otpada	51/06
Pravilnik o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave	59/06, 109/12
Uredba o nadzoru prekograničnog prometa otpadom	69/06, 17/07, 39/09
Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima	124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12, 86/13
Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima	133/06, 31/09, 156/09, 45/12, 86/13
Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima	136/06, 31/09, 156/09, 53/12, 86/13, 91/13
Pravilnik o gospodarenju otpadom	23/07, 111/07
Pravilnik o načinu i postupcima gospodarenja otpadom koji sadrži azbest	42/07
Pravilnik o načinu i uvjetima termičke obrade otpada	45/07
Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom	72/07
Pravilnik o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom	74/07, 133/08, 31/09, 156/09, 143/12, 86/13
Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2007. – 2015. godine	85/07, 126/10, 31/11

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada	117/07, 111/11, 17/13, 62/13
Pravilnik o gospodarenju građevnim otpadom	38/08
Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi	38/08
Pravilnik o gospodarenju otpadom iz proizvodnje titan – dioksida	70/08
Naputak o postupanju s otpadom koji sadrži azbest	89/08
Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima	105/08
Pravilnik o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina	128/08
Naputak o načinu izračuna naknade gospodarenja komunalnim otpadom	129/11, 137/11

1.4. Planski dokumenti gospodarenja otpadom na području Republike Hrvatske

1. Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05);
2. Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2007.- 2015. g. (NN 85/07, 126/10, 31/11);
3. Županijski (regionalni) plan gospodarenja otpadom i Plan gospodarenja otpadom Grada Zagreba;
4. Gradski, odnosno općinski planovi gospodarenja otpadom;
5. Plan gospodarenja otpadom proizvođača otpada.

STRATEGIJA GOSPODARENJA OTPADOM REPUBLIKE HRVATSKE (NN 130/05)

Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu Strategija) predstavlja temeljnu viziju dugoročnog gospodarenja otpadom te ga postavlja kao nacionalni prioritet. Vizija izložena u Strategiji je „bezdeponijski koncept“ kojem se teži kao idealu za čije ostvarenje je potrebno zatvaranje kruga nastajanja otpada od izbjegavanja generiranja otpada, smanjenje količina, reciklaže i uporabe te iskorištavanja inertnog ostatka.

Strategija je sačinjena u skladu sa Europskim trendovima u gospodarenju otpadom. Ona je također i izravan odgovor na mišljenje Europske unije iz 2004. gdje se gospodarenje otpadom imenuje kao najveći pojedinačni problem zaštite okoliša i gdje Europsko vijeće odlučuje da uspostavljanje gospodarenja otpadom predstavlja prioritet i u kratkoročnom i u dugoročnom razdoblju.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Strategija je ustvrdila da količina otpada u državi kontinuirano raste, a istovremeno je infrastruktura koja bi taj otpad trebala zbrinuti neodgovarajuća.

Najveći problemi identificirani u Strategiji su:

- Više od 3.000 divljih deponija;
- Neadekvatno zbrinjavanje medicinskog otpada;
- Nepouzdana podaci i sustav prikupljanja podataka;
- Otpad u moru, marinama i ribogojilištima.

Strategijom su definirani i osnovni strateški ciljevi u gospodarenju otpadom čije ostvarenje jamči jačanje sustava i njegovo funkcioniranje tako da se ostvari temeljna funkcija - zaštita ljudskog zdravlja i okoliša te racionalno korištenje resursa.

Strateški ciljevi gospodarenja otpadom:

- Izbjegavanje i smanjivanje količine otpada na izvoru te otpada kojega se mora odložiti uz materijalnu i energetska oporabu otpada;
- Razvitak infrastrukture za cjeloviti sustav gospodarenja otpadom (IVO koncept – Izbjegavanje, Vrednovanje, Odlaganje);
- Smanjivanje rizika od otpada;
- Doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj;
- Edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti za rješavanje problema.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM U REPUBLICI HRVATSKOJ (NN 85/07, 126/10, 31/11)

Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj osnovni je dokument o gospodarenju otpadom u RH za razdoblje 2007.- 2015. godine i njegov glavni zadatak je organiziranje i provođenje mjera koje je potrebno poduzeti kako bi se ostvarili ciljevi propisani Strategijom:

- uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom;
- sanacija i zatvaranje postojećih odlagališta;
- sanacija „crnih točaka“ - lokacija u okolišu visoko opterećenih otpadom;
- razvoj i uspostava regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom s pred-obrađom otpada prije konačnog zbrinjavanja ili odlaganja i uspostava potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Plan gospodarenja otpadom sadrži podatke o vrstama, količinama i podrijetlu otpada za koje treba osigurati gospodarenje; uvjete gospodarenja posebnim kategorijama otpada; uvjete gospodarenja opasnim otpadom; uvjete gospodarenja komunalnim otpadom; razmještaj lokacija i uređaja za oporabu i zbrinjavanje otpada i rokove; opće tehničke zahtjeve za

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

građevine i uređaje za gospodarenje otpadom; procjenu i moguće izvore potrebnih sredstava te propisanu tehniku za procjenu troškova sustava gospodarenja komunalnim otpadom.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI ZA RAZDOBLJE OD 2007.-2015. GODINE

Jedinice područne (regionalne) samouprave (županije) imaju sukladno Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05) obavezu:

- donijeti županijske planove gospodarenja otpadom, usklađene s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i pri tome surađivati s gradovima i općinama na svom području;
- prostornim planovima utvrditi lokacije za građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom i poticati županijski (regionalni) centar za gospodarenje otpadom uz podršku JLS;
- sanirati i pomagati sanaciju i zatvaranje odlagališta sukladno planu gospodarenja otpadom.

Plan gospodarenja otpadom u Splitsko-dalmatinskoj županiji je planski dokument gospodarenja otpadom u županiji, koji je donesen u skladu sa starim Zakonom o otpadu (NN 178/04, 153/05, 111/06) za razdoblje od osam godina. Plan je usklađen sa Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05) i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 85/07) te sa Strategijom zaštite okoliša Republike Hrvatske (NN 46/02) i Programom zaštite okoliša Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije br. 1A/8).

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave je instrument kojim će se nastojati postići održivo gospodarenje otpadom. U tom smislu njegova svrha je pružiti pregled postojećeg stanja na terenu i to na način da se detaljno utvrdi sljedeće:

- djelatnosti iz kojih nastaje otpad (sukladno Uredbi o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada NN 50/05, 39/09);
- vrste otpada koje nastaju iz gornjih djelatnosti (sukladno Uredbi 50/05, 39/09);
- karakteristike otpada;
- tokovi otpada;
- količina otpada;
- način sakupljanja te postupanje sa otpadom;
- planirana financijska sredstva koja su potrebna za održivo gospodarenje otpadom.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Cilj Plana gospodarenja otpadom je utvrditi postojeće stanje u smislu nastajanja vrsta i količina otpada, tokova otpada te planiranje istoga radi ostvarivanje strateških ciljeva gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

1.5. Obveze jedinica lokalne samouprave

Republika Hrvatska je u srpnju 2013. godine donijela Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) koji detaljno propisuje dužnosti tijela državne uprave, regionalne i lokalne samouprave te privrednika po pitanju održivog gospodarenja otpadom.

Sukladno članku 28. navedenog Zakona jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati kako slijedi u tablici:

OBVEZE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE (ČL. 28)	
▪	Javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada
▪	Odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada
▪	Sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan ovom Zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada
▪	Provedbu Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske
▪	Donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom JLS
▪	Provođenje izobrazno - informativne aktivnosti na svom području
▪	Mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada

Više jedinica lokalne samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više gore navedenih obveza. Jedinica lokalne samouprave dužna je sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada.

Sukladno članku 29. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) jedinice lokalne samouprave su dužne plaćati poticajnu naknadu za smanjenje količina miješanog komunalnog otpada prema rješenju Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Ova mjera je propisana s ciljem poticanja jedinice lokalne samouprave da, u okviru svojih ovlasti, provede mjere radi smanjenja količine miješanog komunalnog otpada koji nastaje na području jedinice lokalne samouprave.

Sukladno članku 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) predstavničko tijelo JLS donosi odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada koja sadrži kako slijedi u tablici:

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

SADRŽAJ ODLUKE	
▪	Kriterij obračuna količine otpada
▪	Standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada
▪	Najmanju učestalost odvoza otpada prema područjima
▪	Obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu
▪	Područje pružanja javne usluge (vidi gore članak 30.)
▪	Odredbe propisane uredbom iz članka 29. stavka 10. ovog Zakona
▪	Opće uvjete ugovora s korisnicima

Nakon donošenja odluke predstavničko tijelo JLS dužno je istu bez odlaganja dostaviti Ministarstvu zaštite okoliša i prirode te je objaviti u službenom glasilu i na mrežnim stranicama JLS. Iznos jedinične naknade za litru, odnosno kilogram utvrđuje odlukom davatelj usluge po ishodenoj suglasnosti izvršnog tijela JLS.

Članak 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) propisuje da JLS izvršava obvezu odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada i to na način da osigura kako slijedi u tablici:

OBVEZE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE (ČL. 35)	
▪	Funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području
▪	Postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini
▪	Obavješćavanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila
▪	Uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge

Obveze koje su propisane u članku 35. navedenog Zakona su u ovisnosti i o broju stanovnika pojedine jedinice lokalne samouprave i to kako je navedeno:

- Jedinica koja ima 1.500 stanovnika ili manje, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati funkcioniranje istog na svojem području posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu predmetnog Zakona smatra reciklažnim dvorištem;

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

- Jedinica koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području;
- Jedinica koja ima više od 100.000 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30.000 stanovnika na svojem području;
- Jedinica lokalne samouprave dužna je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište osigurati funkcioniranje istog posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu predmetnog Zakona smatra reciklažnim dvorištem.

Člankom 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) propisana je obaveza jedinici lokalne samouprave da o svom trošku, na odgovarajući način osigura godišnje provedbu izobrazno - informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga kao što su televizija i radio.

Izvješće o provedbi gore navedenih aktivnosti sastavni je dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom kojeg prema članku 20. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) jedinica lokalne samouprave treba dostaviti jednom godišnje do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu jedinici područne (regionalne) samouprave. Navedeno izvješće JLS je prema navedenom Zakonu dužna i objaviti u svom službenom glasilu.

2. OSNOVNI PODACI O OPĆINI PRIMORSKI DOLAC

2.1. Položaj Općine Primorski Dolac

Prostor Općine Primorski Dolac pripada rubnom i graničnom području Splitsko-dalmatinske županije na njenim zapadnim granicama. Zračna udaljenost od rubnih točaka općine Primorski Dolac iznosi u smjeru istok-zapad 8,5 km, a u smjeru sjever-jug 5,0 km. Općina je osnovana 1997. godine prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 10/97).

Primorski Dolac je administrativno središte Općine i jedino naselje koje se razvilo uz županijsku cestu ŽC 6111 Primorski Dolac - Ž 6091. Općina Primorski Dolac ima površinu od 31,28 km što čini 0,69 % ukupne površine Županije. Prema popisu iz 2011. godine na području općine živi 770 stanovnika što čini gustoću naseljenosti od 24,6 st/km². Od popisa stanovništva iz 1991. i 2001. godine zabilježen je pad broja stanovnika uzrokovan migracijskim procesima stanovništva.

Tablica 1. Površina te broj stanovnika, kućanstava i gustoća naseljenosti na području Općine Primorski Dolac prema popisu iz 2011. godine

Naselja	Površina (km ²)	Broj stanovnika	Broj kućanstava	Gustoća naseljenosti (st/km ²)
OPĆINA PRIMORSKI DOLAC	31,28	770	264	24,6

Izvor: DZS

Prema popisu stanovništva 2011. godine u Općini Primorski Dolac bilo je 264 kućanstava. Prosječna veličina kućanstava je iznosila 2,92 članova.

2.2. Zaseoci u Općini Primorski Dolac

U sastavu općine nalazi se jedno administrativno središte, općinsko naselje Primorski Dolac. U sklopu Općine su brojni zaseoci s obje strane doline i to: Šustići, Barići, Bakovići, Vržine, Žunići, Stojaci, Balovi, Plejići, Šećeri, Zekići, Kalpići, Franići, Podari, Sučevići, Taslaci te Donji Dolac.

Postojeće stanje sustava naselja na području općine Primorski Dolac određeno je dosadašnjim razvojem i procesima okupljanja stanovništva na više manjih zaselaka okupljenih uz prostor polja - dolca. Najvažniji čimbenik u razvoju naselja je do kraja II

svjetskog rata bila poljoprivreda te je naseljavanje slijedilo logiku plodnih polja. Tako je naslijeđen sustav kojeg karakteriziraju mali i raspršeni zaseoci.

Slika 1. Položaj Općine Primorski Dolac

2.3. Prirodne vrijednosti

Prema Prostornom planu uređenja Općine Primorski Dolac (Službeni glasnik Općine Primorski Dolac br. 07/06) na području Općine nema zaštićenih dijelova prirode u smislu Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13).

2.4. Kulturno - povijesne vrijednosti

Prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13) na prostoru obuhvata Prostornog plana uređenja Općine Primorski Dolac nalaze se sljedeća kulturna dobra:

- Ruralna naselja (kulturna dobra od lokalnog značaja koja štiti lokalna zajednica putem odredbi i mjera iz prostornog plana)
 - Primorski Dolac
- Kultivirani krajolik (kulturna dobra od lokalnog značaja koja štiti lokalna zajednica putem odredbi i mjera iz prostornog plana)
 - Krajolik stočarske i ratarske namjene izvan naselja – u plodnoj dolini i na obroncima brda koji je okružuju

- Sakralni spomenici (preventivno zaštićena kulturna dobra)
 - Župna crkva sv. Ante Padovanskog
 - Kapela Gospe od Karmela
 - Crkva sv. Martina
- Memorijalni spomenici (kulturna dobra od lokalnog značaja koja štiti lokalna zajednica putem odredbi i mjera iz prostornog plana)
 - Groblje uz crkvu sv. Ante
 - Groblje uz crkvu sv. Martina
 - Pogrebno počivalo
- Elementi povijesne opreme prostora (kulturna dobra za koje se predlaže pokretanje postupka za upis u Registar spomenika kulture RH)
 - Kosmač, dva bunara i lokva
 - Bristovača, petnaest bunara
- Arheološki lokaliteti (kulturna dobra od lokalnog značaja koja štiti lokalna zajednica putem odredbi i mjera iz prostornog plana)
 - Glavica
 - Plitvine
 - Velika Vrdljica
 - Vučja draga

2.5. Gospodarstvo

Općina Primorski Dolac svojim geografskim položajem, konfiguracijom terena, prometnom povezanošću (ceste, željeznica, autocesta) i ostalim prirodnim karakteristikama posjeduje gospodarske i društvene mogućnosti za uključivanje u gospodarske tokove šireg okruženja. Međutim, današnja razina i struktura općinskog gospodarstva ukazuje na veoma skromnu i nerazvijenu osnovu.

Gospodarstvo je u općini Primorski Dolac bilo do nedavno slabo razvijeno. Većina ljudi je bila ili jest zaposlena u HŽ-u, a ostali su uglavnom bili zaposleni u vlastitim trgovinama, uslužnim obrtima i u obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima.

Općina je u proteklih nekoliko godina uložila sredstva u realizaciju brojnih projekata: rekonstrukcija vodoopskrbnog sustava, izgradnja novih trafostanica kojima se kompletno obnovila mreža niskog napona, asfaltiranje svih lokalnih putova, izgradnja školske sportske dvorane te radovi na izgradnji novog općinskog stadiona.

Gospodarski razvoj se također potaknuo pokretanjem nove gospodarske zone (sjevero-istočno područje općine, površine 500.000 m²) Bristovača / Trištenica u kojoj se uz gospodarske sadržaje mogu graditi i prateći sadržaji koji upotpunjuju zonu i pridonose njenoj

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

atraktivnosti i višefunkcionalnom korištenju (radni pogoni, servisi, skladišta, poslovni prostori, ugostiteljstvo i turizam, šport, zelene površine, otvorena javna parkirališta, prometne i komunalne građevine i drugo). Trenutno je u izgradnji jedan proizvodno-poslovnih pogon. Gospodarska zona ima vrlo povoljan geo-prometan položaj; s obzirom da je položena uz autocestu A1 te ispresijecana županijskom ŽC 6091 i lokalnom cestom LC 67020, zona ima značaj za budući razvitak i napredak područja.

U pripremi je realizacije mješovito-stambene zone Borika (sjeverno područje, površine 60.000 m²).

Na području općine Primorski Dolac od gospodarskih subjekata aktivna su: poslovni subjekti koja se bave djelatnošću stolarije (DRVOSTIL d.o.o., MARKO d.o.o. i MUKA d.o.o.), obrt za pružanje tiskarskih usluga (ŽUNIĆ TISAK d.o.o.), obrti koji se bave građevinskim radovima (FULMEN d.o.o., CONVICTOR d.o.o., NEVEN i MARKO j.d.o.o.), soboslikarski obrt BLJESAK, obrt za vuču i pomoć na cesti BARIĆ, obrt za popravke el. uređaja STISKA, obrt za prodaju stočarske hrane ŠUSTIĆ, nekoliko ugostiteljskih objekata i trgovina. Također, na području Općine nalazi se Dom zdravlja i ljekarna.

Na području gospodarske zone Bristovača / Trištenica zemljište su kupili tvrtke: CIAK d.o.o., TAKOM d.o.o., PROPAN BUTAN d.o.o., VIS A VIS d.o.o., AGROPROTEINKA d.d. te AUTO TEAM PRIMORSKI DOLAC d.o.o. Također, mnoge su tvrtke pokazale interes odnosno poslale pisma namjere za ulaganje u poslovnu zonu, dok je tvrtka ZAGREBPROKROM d.o.o. u tijeku procesa otkupa zemljišta.

3. ANALIZA I OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE PRIMORSKI DOLAC UKLJUČUJUĆI OSTVARIVANJE CILJEVA

Otpad koji nastaje na području Općine Primorski Dolac svrstava se u sljedeće djelatnosti (temeljem Uredbe o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada NN 50/05, 39/09):

Tablica 4. Djelatnosti iz kojih nastaje otpad na području Općine Primorski Dolac

Šifra djelatnosti	Naziv djelatnosti
02 00 00	Otpad iz poljodjelstva, vrtlarstva, proizvodnje vodenih kultura, šumarstva, lovstva i ribarstva, pripremanja i prerade hrane
08 00 00	Otpad od proizvodnje, formulacije, dobave i uporabe (PFDU) premaza (boje, lakovi i staklasti emajli), ljepila, sredstva za brtvljenje i tiskarskih boja
13 00 00	Otpadna ulja i otpad od tekućih goriva (osim jestivog ulja i otpada iz poglavlja 05, 12 i 19)
15 00 00	Otpadna ambalaža; apsorbenzi, materijali za brisanje i upijanje, filtarski materijali i zaštitna odjeća koja nije specificirana na drugi način
17 00 00	Građevinski otpad i otpad od rušenja objekata (uključujući iskopanu zemlju s onečišćenih lokacija)
18 00 00	Otpad koji nastaje kod zaštite zdravlja ljudi i životinja i/ili srodnih istraživanja (isključujući otpad iz kuhinja i restorana koji ne potječe iz neposredne zdravstvene zaštite)
20 00 00	Komunalni otpad (otpad iz kućanstava i slični otpad iz obrta, industrije i ustanova) uključujući odvojeno skupljene sastojke

3.1. Skupljanje, prijevoz i zbrinjavanje komunalnog otpada

Na području općine Primorski Dolac, za obavljanje komunalne djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja miješanog komunalnog i glomaznog otpada koncesionar je tvrtka EKO-TIM d.o.o. S obzirom da na području Općine Primorski Dolac ne postoji odlagalište komunalnoga otpada, sakupljeni otpad se odvozi na službeno odlagalište Karepovac na području grada Splita.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Na području općine Primorski Dolac miješani komunalni otpad se prikuplja putem 65 kontejnera kapaciteta 1100 l (tablica 5.). Kontejneri su u vlasništvu Općine Primorski Dolac te su raspoređeni po svim zaseocima Općine.

Tablica 5. Broj kontejnera po zaseocima Općine Primorski Dolac

ZASEOCI	BROJ KONTEJNERA
Šustići	7
Barići	1
Bakovići	14
Vržine	6
Stojaci	3
Žunići	3
Balovi 1	3
Balovi 2	3
Plejići i Šećeri	2
Sučevići	1
Zekići	1
Kalpići	2
Franići	3
Podari	3
Taslaci	1
Donji Dolac	6
Crkva sv. Ante	2
Crkva sv. Martina	2
Općina	2
UKUPNO	65

Dinamika odvoza miješanog komunalnog otpada je jednom tjedno (srijedom ili četvrtkom) i obavlja se sa jednim vozilom za prijevoz komunalnog otpada. Uslugu sakupljanja i odvoza miješanog komunalnog otpada tvrtka EKO-TIM d.o.o. naplaćuje od Općine Primorski Dolac. Cijena odvoza po kontejneru je 75 kn + 25% PDV-a. Skupljanjem otpada obuhvaćeno je 100 % stanovništva.

Za sakupljanje i odvoz glomaznog otpada koristi vozilo otvorenog tipa za prijevoz kontejnera kapaciteta 7 m³. Glomazni otpad odvozi se po pozivu. Uslugu sakupljanja i odvoza glomaznog otpada tvrtka EKO-TIM d.o.o. naplaćuje od Općine Primorski Dolac i vrši se prema broju odvezenih kontejnera. Cijena odvoza po turi je 900 kn + 25% PDV-a.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Cijenu za usluge sakupljanja i odvoza komunalnog otpada Općina Primorski Dolac naplaćuje svojim građanima, a obračunava se prema broju članova u kućanstvima. Četiri kategorije za obračun su:

- jedan član - 42,00 kn;
- dva i tri člana - 51,00 kn;
- četiri člana - 59,00 kn te
- pet i više članova - 67,00 kn.

Vanjski obveznici (oni koji povremeno borave u Primorskom Dolcu) plaćaju 252,00 kn godišnje. Naplaćuje se i naknada za sanaciju Karepovca u iznosu od 0,15 kn/m² (neoporezivo).

Prema Odluci Gradskog vijeća grada Splita (Službeni glasnik grada Splita broj 20/10) svi korisnici izvan područja Grada Splita pa tako i Općina Primorski Dolac plaća naknadu za utjecaj na okoliš i razvoj pri korištenju odlagališta "Karepovac", u iznosu od 105 kn/t odloženog odnosno zbrinutog otpada.

Na području Općine Primorski Dolac nisu postavljeni kontejneri za prihvat ostalog otpada kao što je papir i karton, staklena, PET i metalna ambalaža.

3.2 Procjena količina komunalnog otpada

Prema podacima iz tvrtke EKO-TIM d.o.o. količina sakupljenog miješanog komunalnog i glomaznog otpada za razdoblje od 2010. do 2013. godine prikazano je u tablici 6.

Tablica 6. Količine sakupljenog komunalnog otpada u razdoblju od 2010. do 2013. godine

GODINA	MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD (t)	GLOMAZNI OTPAD (t)
2013.	167,81	8,88
2012.	183,47	1,92
2011.	189,79	0
2010.	189,78	0

Uz podatke o količini evidentiranog otpada, potrebno je poznavanje postojećeg stanja o:

- ukupnom broju stanovnika,
- broju stanovnika obuhvaćenih organiziranim odvozom otpada.

Organizirani odvoz otpada obuhvaća 100 % stanovništva.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Prema Planu gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije prosječna specifična količina komunalnog otpada je 0,8 kg/stan/dan.

Također, radi izrade projekcije količina otpada za buduće razdoblje, potrebno je uvidjeti promjene koje su nastale u proteklom razdoblju, u prvom redu:

- a) promjenama broja stanovnika između dva popisa stanovništva,
- b) promjenama u ustroju teritorijalnih jedinica,
- c) migraciji stanovništva uslijed ratnih događanja,
- d) prirodnom prirastu stanovništva,
- e) socijalno-gospodarstvenoj aktivnosti.

Prema podacima iz tvrtke EKO-TIM d.o.o. procjenjuje se da mjesečna količina miješanog komunalnog otpada u 2013. godini iznosi 13,98 t.

Specifična količina komunalnog otpada, po stanovniku obuhvaćenom organiziranim odvozom, za 2013.godinu, iznosila je:

$$\text{Spec. Količina (kg/stan/dan)} = 167,81 \times 1000 / (770 \times 365) = 0,59 \text{ kg/stan/dan}$$

Procjena količine otpada, za razdoblje do 2020. godine, izrađena je na osnovu podataka i procjena o:

- broju stanovništva (DZS) i količini komunalnog otpada za 2013. god. (iz dokumentacije tvrtke EKO-TIM d.o.o.),
- indeks starosti za općinu Primorski Dolac u 2001. i 2011. godini iznose 131,6 i 126,4; u razdoblju od 2001. do 2011. godine došlo je do pada broja stanovnika na području Općine; stoga se ne očekuje prirast broja stanovnika u sljedećim godinama;
- Procijenjenom porastu otpada uslijed kvalitete života od 1%.

Očekivane godišnje količine otpada za sljedećih 6 godina dane su u tablici 3., a 2013. godina uzeta je kao polazna.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Tablica 7. Prikaz očekivanog kretanja količina komunalnog otpada

Godina	Komunalni otpad od stanovništva (t/god)
2014.	167,81
2015.	169,49
2016.	171,18
2017.	172,89
2018.	174,62
2019.	176,37
2020.	178,13

Vrijednosti koje su navedene u tablici su procijenjene u ovisnosti o dostupnim parametrima. One kao takve ovise o mnogim faktorima od kojih su najznačajnije broj stanovnika, kvaliteta života stanovnika te sustav gospodarenja otpadom na nekom području. Unaprijeđenijem postojećeg sustava gospodarenja otpadom na području Općine Primorski Dolac (odvojeno sakupljanje otpada, izdvajanje iskoristivih komponenti iz otpada, edukacija stanovništva te ostale mjere za smanjivanje i sprečavanje nastanka otpada) za očekivati je da dođe i do smanjenja količine komunalnog otpada koju je potrebno zbrinuti odlaganjem na odlagalište otpada.

4. PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA OTPADA

4.1 Djelatnosti iz kojih nastaje otpad, vrste i količine otpada

Prema djelatnostima koje su na području Općine Primorski Dolac vrste otpada koje nastaju iz tih djelatnosti su podijeljene po kategorijama.

4.1.1 **Otpad iz poljodjelstva, vrtlarstva, proizvodnje vodenih kultura, šumarstva, lovstva i ribarstva, pripremanja i prerade hrane (šifra djelatnosti 02 00 00)**

Postupanje s nusproizvodima životinjskog porijekla uređeno je Zakonom o veterinarstvu (NN 82/13, 148/13). Prema članku 102. Zakona jedinice lokalne samouprave dužne su osigurati sakupljanje i propisno zbrinjavanje lešina životinja i ostalih nusproizvoda s javnih površina te snositi troškove za spomenute radnje. Poslove sakupljanja obavljaju pravne ili fizičke osobe registrirane za sakupljanje nusproizvoda.

Nusproizvodi životinjskog porijekla nastaju u objektima za preradu mesa, riba, jaja, mlijeka, u hladnjačama, skladištima, na tržnicama, u prodavaonicama mesa, ribarnicama, ugostiteljstvu i drugim objektima javne prehrane, na mjestima gdje se proizvode namirnice životinjskog porijekla te brojnim drugim mjestima.

Ovlašteni sakupljač i zbrinjavatelj otpada životinjskog porijekla je tvrtka Agroproteinka iz Sesevskog Kraljevca koja otpad termički obrađuje.

4.1.2 **Otpad od proizvodnje, formulacije, dobave i uporabe (PFDU) premaza (boje, lakovi i staklasti emajli), ljepila, sredstva za brtvljenje i tiskarskih boja (šifra djelatnosti 08 00 00)**

Otpad iz djelatnosti 08 00 00 nastaje u tiskarama. Ovdje spadaju i otpadni tiskarski toneri, koje generira danas skoro svako domaćinstvo, uredi i kancelarijski prostori. Njih treba vratiti dobavljaču, a nikako bacati u komunalni otpad, jer spadaju u opasni otpad.

4.1.3 **Otpadna ulja i otpad od tekućih goriva osim jestivog ulja i otpada iz poglavlja 05, 12 i 19 (šifra djelatnosti 13 00 00)**

Pravilnikom o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12, 86/13) člankom 6. propisano je da su posjednici otpadnih ulja dužni osigurati sakupljanje i privremeno skladištenje otpadnih ulja nastalih njihovom djelatnošću. Sakupljanje i odvoz otpadnih motornih ulja vrše ovlaštene tvrtke koje su ishodile dozvolu za gospodarenje tom vrstom otpada. Otpadna ulja i otpad od tekućih goriva nastaju u

automehaničarskim servisima, građevinskim tvrtkama koje otpad predaju ovlaštenim sakupljačima. Postupak oporabe ove vrste otpada je R-1.

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) posjednik otpadnih ulja različitih kategorija, ako je to tehnički izvedivo, ne smije ih miješati međusobno i ne smije ih miješati s drugim vrstama otpada ili tvarima, ako to miješanje sprječava i/ili onemogućuje njihovu obradu.

4.1.4 Otpadna ambalaža; apsorbensi, materijali za brisanje i upijanje, filtarski materijali i zaštitna odjeća koja nije specificirana na drugi način (šifra djelatnosti 15 00 00)

Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN 97/05, 115/05, 81/08, 31/09, 156/09, 38/10, 10/11, 81/11, 126/11, 38/13, 86/13) uređuje postupanje sa ambalažnim otpadom te obveze prodavatelja/uvoznika. Pravilnik pozitivno djeluje na svijest stanovništva, PET i MET ambalaža se odvaja i ne završava u komunalnom otpadu. Povrat i/ili skupljanje ambalaže organizirano je preko prodajnih mjesta, uz isplatu povratne naknade potrošačima. Time je spriječeno opterećivanje odlagališta i prirode ovom vrstom otpada, otpadna ambalaža postala je sirovina za recikliranje te se iz nje rade novi proizvodi.

Proizvođači otpadne ambalaže koja je onečišćena opasnim tvarima, materijala za brisanje, filtarskih materijala i zaštitne odjeće koja nije specificirana na drugi način, otpad predaju ovlaštenim sakupljačima odnosno zbrinavateljima.

Na području Općine Primorski Dolac ne postoji odvojeno sakupljanje papira, kartona i plastike.

4.1.5 Građevinski otpad i otpad od rušenja objekata, uključujući iskopanu zemlju s onečišćenih lokacija (šifra djelatnosti 17 00 00)

Sukladno Pravilniku o gospodarenju građevnim otpadom (NN 38/08) građevni otpad je otpad nastao prilikom gradnje građevina, rekonstrukcije, uklanjanja i održavanja postojećih građevina te otpad nastao od iskopanog materijala, koji se ne može bez prethodne oporabe koristiti za građenje građevine zbog čijeg građenja je nastao.

Posjednik građevnog otpada je:

- vlasnik građevine;
- investitor;
- izvođač kojem je vlasnik građevine odnosno investitor na temelju valjanog pravnog posla prenio pravo raspolaganja odnosno posjedništva nad građevnim otpadom;

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

- treća osoba kojoj je vlasnik građevine odnosno investitor na temelju valjanog pravnog posla prenio pravo raspolaganja odnosno posjedništva nad građevnim otpadom.

Pravilnikom je određeno da se ova kategorija otpada ne smije odlagati na mjestu nastanka niti na lokacijama koje nisu za to predviđene te da je posjednik građevnog otpada dužan snositi sve troškove gospodarenja građevnim otpadom (skup aktivnosti i mjera koje obuhvaćaju odvojeno skupljanje, uporabu i/ili zbrinjavanje građevnog otpada).

Jedinice lokalne samouprave dužne su putem reciklažnog dvorišta osigurati preuzimanje građevnog otpada sa svojeg područja. Reciklažno dvorište je građevina namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i privremenom skladištenju građevnog otpada. Prema članku 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) Općina Primorski Dolac (kao JLS sa manje od 1.500 stanovnika) nema obvezu osigurati funkcioniranje reciklažnog dvorišta nego je dužna osigurati funkcioniranje istog na svojem području posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu predmetnog Zakona smatra reciklažnim dvorištem.

Građevinski otpad na području županije se ne zbrinjava na odgovarajući način. Gotovo sav građevinski otpad završi na odlagalištima komunalnog otpada i divljim odlagalištima, što višestruko povećava troškove sanacije, zauzima korisni volumen odlagališta i nove površine.

Na lokaciji Centar za gospodarenje otpadom i čistiji okoliš (CGO) u Lećevici predviđeno je postrojenje za postupanje s građevinskim otpadom.

Prema Prostornom planu Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, br. 01/03, 08/04, 05/05, 05/06, 13/07, 09/13) zbrinjavanje i uporaba neopasnog građevinskog otpada (građevinski materijal iz iskopa i obrađeni građevinski otpad) može se vršiti u napuštenim eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina (u kojima je prestala eksploatacija) i u kojima se prema prostornim mogućnostima i posebnim propisima mogu osigurati tehnološki i prostorni uvjeti dugoročnog zbrinjavanja, a sve sukladno projektu sanacije i planiranoj namjeni devastiranog područja. Definirane lokacije za zbrinjavanja i uporabu neopasnog građevinskog otpada su:

- Područje uz eksploatacijsko polje Sveti Juraj - Sveti Kajo (Kaštela, Solin),
- Područje uz eksploatacijsko polje 10. kolovoz (Klis),
- Prisike (Muć).

Na ovim lokacijama mogu se graditi postrojenja za uporabu i oplemenjivanje građevinskog otpada i mineralnih sirovina sve dok obavljanje navedene djelatnosti nije u koliziji s planiranom eksploatacijom. Prostornim planom uređenja Općine/Grada mogu se planirati i druga reciklažna dvorišta.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Na području Općine Primorski Dolac ne postoji reciklažno dvorište za građevinski otpad.

Građevinski otpad ne smije sadržavati azbestne ploče, plastiku, drvo, metal, kabele i druge ne-građevinske materijale. Čistu šutu, bez udjela kabela, plastike, metala i drva moguće je reciklirati u kvalitetan građevinski materijal.

4.1.6 Otpad koji nastaje kod zaštite zdravlja ljudi i životinja i/ili srodnih istraživanja (šifra djelatnosti 18 00 00)

Proizvođač medicinskog otpada dužan je na mjestu nastanka osigurati gospodarenje ovim otpadom sukladno Pravilniku o gospodarenju medicinskim otpadom (NN 72/07), a naročito u pogledu odvojenog skupljanja, vođenja evidencije, spremanja u odgovarajuće spremnike i privremenog skladištenja u posebno odvojenom prostoru do obrade ili predaje ovlaštenoj osobi koja ima propisanu dozvolu za gospodarenje medicinskim otpadom.

Proizvođač medicinskog otpada dužan je preuzimati medicinski otpad koji nastaje obavljanjem kućne njege i ostalih sličnih aktivnosti u kojima nastaje medicinski otpad te osigurati njegovu obradu, uporabu i/ili zbrinjavanje o vlastitom trošku. Djelatnici ustanova koje obavljaju kućnu njegu, patronažu i slične djelatnosti, dužni su preuzimati medicinski otpad nastao njihovom djelatnošću radi obrade, uporabe i/ili zbrinjavanja. Ljekarne su dužne preuzimati stare lijekove i sličan farmaceutski otpad neovisno o podrijetlu. Na području Općine Primorski Dolac nalaze se Dom zdravlja i ljekarna.

4.1.7 Komunalni otpad (otpad iz kućanstava i slični otpad iz obrta, industrije i ustanova) uključujući odvojeno skupljene sastojke (šifra djelatnosti 20 00 00)

ELEKTRIČNI I ELEKTRONIČKI OTPAD

Prema Pravilniku o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom (čl. 4 NN 74/07, 133/08, 31/09, 156/09, 143/12, 86/13) električni i elektronički otpad (EE otpad) je: otpadna električna i elektronička oprema uključujući sklopove i sastavne dijelove, koji nastaju u gospodarstvu (industriji, obrtu i sl.) i EE otpad iz kućanstva. EE otpad iz kućanstva podrazumijeva: hladnjake, zamrzivače, perilice i sušilice rublja, perilice posuđa, štednjake, električne radijatore, klima-uređaje, TV prijarnike, male kućanske aparate i drugi EE otpad mase veće od 30 kg.

Članak 12. Pravilnika o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom propisuje da posjednik mora EE otpad odvajati od komunalnog i ostalih vrsta otpada. Skupljanje i prijevoz EE otpada od posjednika mora se obavljati na način da se

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

omogući ponovna uporaba, rastavljanje i uporaba, uključujući i recikliranje EE otpada. EE otpad koji se predaje sakupljaču mora biti u stanju iz kojeg je vidljivo da nije prethodno rastavljan radi vađenja zasebnih komponenti. Takvim otpadom smatraju se i prethodno nerastavljeni dijelovi opreme koja se sastoji od više cjelina (ekrani kompjutera, elektromotori crpki ili kompresora i sl.).

Stanovništvo Općine može na besplatni telefon 0800 444 110 naručiti odvoz EE-otpada koji obavlja ovlaštenu koncesionara Tehnomobil d.o.o. (tel.382-011; mob. 091 315 4000) bez naplate. EE otpad iz kućanstva skupljač je dužan preuzeti unutar 30 dana od dana poziva.

Potrebno je educirati stanovništvo da elektronički otpad ne bacaju u glomazni otpad i da se EE otpad ne smije deponirati na deponiju komunalnog otpada, jer najveći dio EE otpada spada u kategoriju opasnih otpada koji se treba odvojeno prikupljati i predavati ovlaštenom sakupljaču. Potrebno je organizirati i informirati stanovništvo o odvojenom prikupljanju elektroničkog otpada.

BIO-OTPAD

Bio-otpad je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda.

Prema članku 56. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) osoba koja je ovlaštena gospodariti bio-otpadom te jedinica lokalne samouprave dužni su u dokumentima koje donose temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom osigurati odvojeno prikupljanje bio-otpada s ciljem kompostiranja, digestije ili energetske uporabe bio-otpada.

Prema članku 24. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) definirana su ograničenja u vezi odlaganja biorazgradivog komunalnog otpada, pri čemu je najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada koja se godišnje smije odložiti na svim odlagalištima i neusklađenim odlagalištima u Republici Hrvatskoj u odnosu na masu biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. godini iznosi:

- 75 %, odnosno 567.131 tona do 31. prosinca 2013.
- 50 %, odnosno 378.088 tona do 31. prosinca 2016.
- 35 %, odnosno 264.661 tona do 31. prosinca 2020.

Područje općine Primorski Dolac ima obilježja ruralne sredine. Stanovništvo se bavi uzgojem domaćih životinja te poljoprivrednim kulturama (vinogradarstvo, voćarstvo i ratarstvo). Na temelju tih djelatnosti cijeli bio-otpad (hrana i ostaci hrane) iz kućanstava

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

upotrebljava se za hranjenje domaćih životinja, time je komunalni otpad neopterećen bio-otpadom.

KOMUNALNI OTPAD

Komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva.

Prosječna specifična količina komunalnog otpada na području županije je 0,8 kg/stan/dan).

Temeljem Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, na bazi provedenih ispitivanja sastava komunalnog otpada daje se prikaz prosječnog godišnjeg sastava komunalnog otpada:

Tablica 8. Sastav komunalnog otpada

Komponenta otpada	mas % srednja vrijednost
Kuhinjski i bio-otpad	42,1
Papir i karton	20,0
Koža i kosti	3,1
Drvo	1,3
Tekstil	8,0
Staklo	6,8
Metali	4,1
Inertni	1,9
Plastika	12,0
Guma	0,7
Posebni	0,3

Iz pregleda tablice vidljivo je da je udio biorazgradivog otpada cca $\frac{3}{4}$ ukupne količine. Veći dio tog otpada može se kompostirati i reciklirati. Rezultati ove analize upućuju na zaključak da je potrebno što više odvajati otpad po vrstama kako bi se postigao cilj „nula otpada“, odnosno smanjile količine otpada koje se odlažu na odlagališta.

Do sada se na području općine Primorski Dolac izdvajanje korisnog otpada iz komunalnog odvijalo stihijski ovisno o svijesti i volji pojedinaca.

5. GRAĐEVINE I UREĐAJI ZA GOSPODARENJE OTPADOM

Na području Općine Primorski Dolac ne postoje građevine i uređaji za gospodarenje otpadom niti službena odlagališta.

Na području obuhvata Prostornog plana uređenja Općine Primorski Dolac nije predviđeno odlagalište otpada ni u budućnosti. Problem odlaganja komunalnoga otpada, prema podacima iz Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije, rješavat će se i u budućnosti izvan granica Općine Primorski Dolac.

6. PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJIHOVOM UKLANJANJU

Na području Općine Primorski Dolac ne postoje divlje deponije otpada. U slučaju pojave nakupine odbačenog otpada, nakon dojave lokalnog stanovništva, uklanjanju se u što većem vremenskom roku.

7. MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPREČAVANJA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA

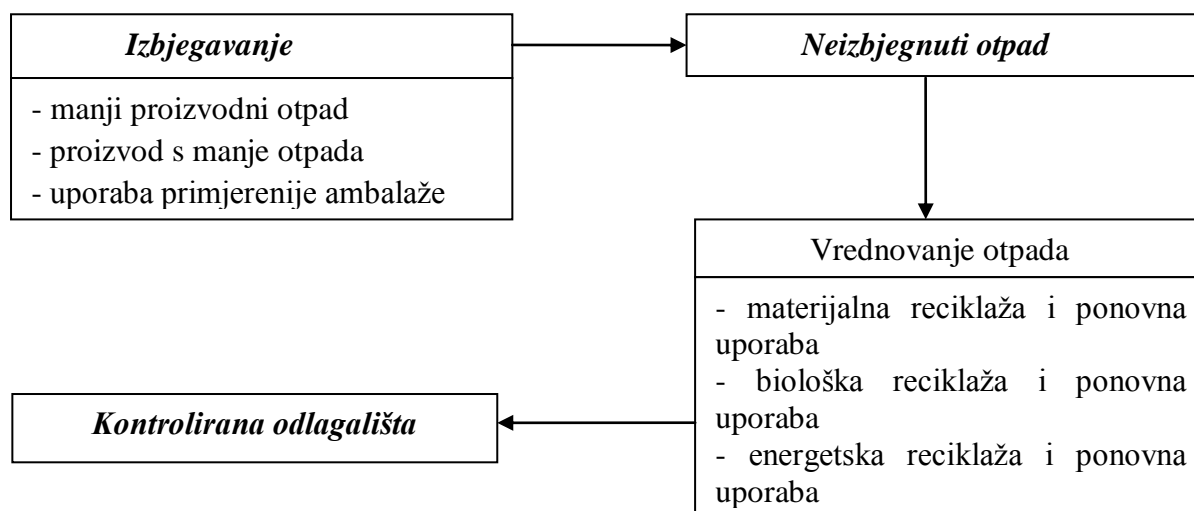
Da bi se postiglo smanjivanje odloženog otpada te na taj način smanjio pritisak na sastavnice okoliša, Strategija određuje koncept gospodarenja otpadom:

- izbjegavanje nastanka otpada, što rezultira maksimalnim smanjivanjem količine i opasnih svojstava neizbježnog otpada na mjestu nastanka, tako da u sljedeće faze gospodarenja otpadom odlazi manje ukupnog, a osobito neškodljivog otpada,
- vrednovanje – uporaba neizbježnog otpada ima zadaću iskoristiti materijalna i energetska svojstva otpada za proizvodnju sekundarnih sirovina i energije u granicama tehničkih mogućnosti te ekoloških i ekonomskih dobrobiti; ova faza započinje odvojenim skupljanjem korisnih i opasnih komponenti otpada i njihovim prijevozom do mjesta iskorištavanja,

- odlaganje (zbrinjavanje) ostatnog otpada na uređena, kontrolirana odlagališta (sanirana postojeća ili nova), kao najniže rangiranoga u hijerarhiji otpada; uključene su sanacije odlagališta i drugih starih opterećenja.

Tablica 9. Koncept cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Prevenција stvaranja otpada najvažnija je karika u pravilnom gospodarenju otpadom. Sprečavanjem nastanka otpada, smanjuje se količina nastalog otpada. Uvođenjem sustava naplate odvoza otpada iz kućanstava i poslovnih subjekata, po količini nastalog otpada, najviše bi se postiglo u sprečavanju nastanka otpada. Ovakav sustav naplate bio bi poticajan za stanovništvo, rezultat bi bio izbjegavanje stvaranja otpada.

Vrednovanje-iskorištavanje pojedinih vrsta otpada bitna je pretpostavka uspješnog djelovanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Odvojeno skupljanje pojedinih vrsta otpada preduvjet je za materijalno, biološko ili energetska iskorištavanje otpadnih materijala.

Temeljni cilj svakog sustava održivog gospodarenja otpadom jest smanjivanje ili sprječavanje nastanka otpada. Uspostava sustava održivog gospodarenja otpadom na nekom području je dugotrajan proces kojem dužnu pažnju trebaju posvetiti svi stanovnici tog područja zajedno sa svojim izabranim predstavnicima. Potrebno je provoditi određene opće mjere koje čine okosnicu samog sustava kao što su:

- odvojeno sakupljanje miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada;
- odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada;
- provođenje izobrazno - informativne aktivnosti na svom području;
- provedba akcija prikupljanja otpada.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) nalaže odvojeno sakupljanje otpada čija se vrijedna svojstva (materijalna i energetska) mogu iskoristiti. Razvrstavanjem i odvojenim sakupljanjem otpada na mjestu nastanka omogućuje se njegova ponovna uporaba, recikliranje ili uporaba otpada u energetske svrhe, uz smanjenje količina ostatnog otpada koji se mora zbrinuti na odlagalište otpada.

IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI

Kako bi se osiguralo da građani aktivno počnu primjenjivati načela smanjenja proizvodnje otpada u svakodnevnom životu i koristiti infrastrukturu za odvojeno odlaganje otpada JLS dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu putem javnih medija.

Edukaciju je potrebno provoditi prema ciljnim skupinama: za djecu predškolske i školske dobi, za mlade, odraslo stanovništvo, poduzetnike i obrtnike te državnu administraciju.

Izvješće o provedbi gore navedenih aktivnosti sastavni je dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom JLS.

AKCIJA PRIKUPLJANJA OTPADA

Pravna i fizička osoba - obrtnik može, u suradnji s osobom koja posjeduje važeću dozvolu iz članka 86. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) za gospodarenje vrstom otpada koji će se prikupljati akcijom, organizirati akciju prikupljanja određenog otpada u svrhu provedbe sportskog, edukativnog, ekološkog ili humanitarnog sadržaja ako je ishodila suglasnost upravnog odjela jedinice lokalne samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša. Zahtjev za suglasnost za organizaciju akcije prikupljanja otpada podnosi se najmanje dva mjeseca prije početka akcije.

Nadležni upravni odjel dužan je dostaviti izvješće o provedenim akcijama prikupljanja otpada na svojem području Agenciji za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

8. MJERE GOSPODARENJA OTPADOM

8.1 Opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada

Sakupljanje, prijevoz i obrada predmeta i/ili tvari koji se mogu smatrati otpadom u svrhu zaštite javnog interesa nužni su ako bi ne primjenjivanje istog moglo:

- ugroziti zdravlje ljudi ili izazvati neprihvatljivo uznemiravanje ljudi,
- izazvati rizik od onečišćenja voda, zraka, tla i/ili ugrožavanje životinja ili biljaka ili narušavanje njihovih prirodnih životnih uvjeta,
- narušiti održivo korištenje voda ili tla,
- onečistiti okoliš u većoj mjeri od neophodnog,
- izazvati opasnosti od požara ili eksplozije
- izazvati prekomjernu buku,
- pogodovati pojavi ili razmnožavanju uzročnika bolesti,
- narušiti javni red i sigurnost ili
- značajno narušiti izgled mjesta, krajolika i/ili kulturnog dobra.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) nalaže odvojeno sakupljanje otpada čija se vrijedna svojstva (materijalna i energetska) mogu iskoristiti.

Razvrstavanjem i odvojenim sakupljanjem otpada na mjestu nastanka omogućuje se njegova ponovna uporaba, recikliranje ili uporaba otpada u energetske svrhe, uz smanjenje količina ostatnog otpada koji se mora zbrinuti na odlagalište otpada.

Do sada su kroz različite Pravilnike regulirani sljedeći načini postupanja s posebnim kategorijama otpada i to:

- ambalažom i ambalažnim otpadom;
- otpadnim gumama;
- otpadnim električnim i elektroničnim uređajima i opremom;
- otpadnim uljima;
- otpadnim vozilima;
- otpadnim baterijama i akumulatorima;
- građevinskim otpadom;
- otpadom koji sadrži azbest;
- medicinskim otpadom;
- muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi;
- otpadom iz proizvodnje titan-dioksida;
- polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima;
- otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina.

U opasni otpad u komunalnom otpadu spadaju:

- istrošene baterije;
- ambalaža od kemikalija, pesticida, boja, ulja, sredstava za čišćenje;
- fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu;
- posude pod tlakom;
- ostaci lijekova;
- infektivni materijal;
- razni drugi predmeti koji sadrže opasne elemente i spojeve.

Jedinica lokalne samouprave mora omogućiti odgovarajuću infrastrukturu za odvojeno prikupljanje opasnog otpada iz kućanstava putem reciklažnog dvorišta ili mobilnog uređaja.

Također potrebno je i educirati stanovništvo za korištenje ekološko prihvatljivih proizvoda.

Prema Prostornom planu Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, br. 01/03, 08/04, 05/05, 05/06, 13/07, 09/13) na području županije nema građevina za obradu i odlaganje opasnog otpada. Postojeća lokacija za skladištenje opasnog otpada je na području grada Solina na predjelu Karabaš. Do uspostave sustava zbrinjavanja opasnog otpada za cijelu Državu, na nivou Županije će se osigurati privremeno skladištenje opasnog otpada (izvan zona sanitarne zaštite izvorišta voda za piće) do konačnog zbrinjavanja izvan područja županije.

8.2. Popis projekata važnih za provedbu odredbi plana

Popis projekata za period 2014. - 2020. godine:

- a) Edukativne kampanje (sredstva javnog informiranja, letci i sl.);
- b) Postavljanje zelenih otoka;
- c) Posude za kompostiranje kod kuće;
- d) Osigurati reciklažno dvorište posredstvom mobilne jedinice;
- e) Posude za biorazgradivi otpad;
- f) Postavljanje tabli sa znakom zabrane odlaganja otpada;
- g) Sanacija divljih odlagališta;
- h) Nabava kontejnera za glomazni otpad.

EDUKATIVNE KAMPANJE

Stanovništvo Općine potrebno je kroz radionice, pisane materijale i predavanje educirati o:

- potrebi razvrstavanja otpada;
- pravilnom postupanju sa otpadom;
- štetnosti divljih odlagališta po okoliš;
- mjerama i akcijama koje se namjeravaju poduzeti kako bi se spriječilo neovlašteno odlaganje otpada;
- mjerama, poticajima i akcijama usmjerenim na štednju energije.

Za ocjenu uspješnosti primjene sustava primarne reciklaže potrebno je putem dostupnih javnih medija izvješćivati stanovništvo o količini izdvojenih korisnih tvari, predviđenim planovima poboljšanja i provoditi ankete o primjeni sustava primarne reciklaže. Za što efikasniju i kvalitetniju provedbu primarnog odvajanja obavezan je daljnji nastavak edukacije na svim razinama društva.

SANACIJA DIVLJIH ODLAGALIŠTA

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/013) članku 36. obveze jedinice lokalne samouprave osigurava služba nadležna za komunalni red JLS (komunalni redar):

- mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada:
 - uspostava sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu;
 - uspostava sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada;
 - provedba redovitog godišnjeg nadzora područja jedinice lokalne samouprave radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada;
 - druge mjere sukladno odluci predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave;
- mjerama za uklanjanje otpada odbačenog u okoliš.

Sredstva za provedbu spomenutih mjera osiguravaju se u proračunu jedinice lokalne samouprave. Način provedbe mjera uređuju se odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada, koja se odmah po donošenju dostavlja Ministarstvu te objavljuje u službenom glasilu i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je izvješće o lokacijama i količinama odbačenog otpada, troškovima uklanjanja odbačenog otpada i provedbi spomenutih mjera podnijeti predstavničkom tijelu te jedinice do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu. Jedinica lokalne samouprave ima pravo na naknadu troška uklanjanja otpada od vlasnika, odnosno posjednika nekretnine, ako vlasnik nije poznat, odnosno od osobe koja, sukladno posebnom propisu, upravlja određenim područjem (dobrom), na kojem se otpad nalazio.

POSTAVLJANJE TABLI SA ZNAKOM ZABRANE ODLAGANJA OTPADA

U slučaju nekontroliranog odlaganja otpada, odnosno nastanka divljih odlagališta postaviti će se table sa informacijama o zabrani odlaganja građevnog i drugog krupnog otpada, odnosno sa informacijom odlaganja istog u namjenske kontejnere.

8.3. Mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada

Prema Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2007 - 2015. god. procijenjena povećanja udjela otpada koji će se odvajati iz komunalnog otpada primarnim izdvajanjem do 2015. godine dana su u niže prikazanoj tablici:

vrsta otpada	odvajanje iz komunalnog otpada (%)
Bio-otpad	3
Papir i karton	6
Staklo	6
Metal	6
Plastika+ PET	2

Primarna reciklaža i odvojeno sakupljanje otpada ovisno o stanju tehnike i tržišnih uvjeta stalno se dopunjava i mijenja. Za što efikasniju i kvalitetniju provedbu primarnog odvajanja obavezan je daljnji nastavak edukacije na svim razinama društva. Poticajna naknada za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada je mjera kojom se potiče jedinica lokalne samouprave da, u okviru svojih ovlasti, provede mjere radi smanjenja količine miješanog komunalnog otpada koji nastaje na njenom području.

Vlada RH će uredbom propisati granične količine miješanog komunalnog otpada po ekvivalentu stanovniku u određenom razdoblju i način obračuna poticajne naknade za

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

smanjenje količine miješanog komunalnog otpada i način gospodarenja komunalnim otpadom u vezi obveza propisanih čl. 28 Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

POSTAVLJANJE KANTI ZA KOMUNALNI OTPAD ZA SVAKO DOMAĆINSTVO

Svako domaćinstvo, koje se nalazi dalje od zelenog otoka, nabaviti će vlastitu kantu za komunalni otpad. Stanovništvo treba mijenjati navike u vezi s odlaganjem otpada u svoju kantu. Struktura smeća ukazuje na razinu gospodarenja otpadom. Prevencija nastajanja i ponovna upotreba otpada zbog najpovoljnijeg utjecaja na okoliš najvažnija je stavka gospodarenja otpadom. Stvaranjem manje količine otpada koji će se odlagati građani će plaćati i manju cijenu za odvoz otpada što je dodatni poticaj uz ekološku svijest svakog pojedinca.

Smatra se da naknada za gospodarenje otpadom ne smije iznositi više od 1 % dohotka kućanstva.

Općina Primorski Dolac će nastojati postići visoku primarnu reciklažu, nagraditi i subvencionirati građane koji recikliraju svoj komunalni otpad.

POSUDE ZA KOMPOSTIRANJE KOD KUĆE

Izdvojeni biorazgradivi otpad se može kompostirati u okućnicama, koje zadovoljavaju uvjete za njegovu provedbu. Potrebno je edukacijama o kompostiranju poticati građane za samostalno kompostiranje. Pravilnim kompostiranjem dobije se zreo mrvičast kompost tamnosmeđe do crne boje koji miriše na šumsku zemlju kojeg koristimo za prihranjivanje vrtova i zelenih površina.

Zainteresiranim građanima dijelit će se posude za kompostiranje kod kuće. O podijeljenim posudama voditi će se evidencija kako bi se mogli pratiti rezultati. S obzirom na geografski položaj Općine Primorski Dolac, posude za kompostiranje mogle bi biti jako korisne za stanovništvo Općine koji imaju okućnice.

POSUDE ZA BIO-OTPAD

Bio-otpad je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda. Prema članku 56. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) osoba koja je ovlaštena gospodariti bio-otpadom te jedinica lokalne samouprave dužni su u dokumentima koje donose temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom osigurati odvojeno prikupljanje bio-otpada s ciljem kompostiranja, digestije ili energetske uporabe bio-otpada.

Nakon što Centar za gospodarenje otpadom i čistiji okoliš „Lećevica“ započne sa radom Općina Primorski Dolac nabavit će posude za bio-otpad koje će se podijeliti stanovništvu. Otpad će se odvoziti u najbližu pretovarnu stanicu koja vrši sakupljanje bio-otpada ili direktno u Centar za gospodarenjem otpadom i čistiji okoliš „Lećevica“. Prema Prostornom planu uređenja Splitsko-dalmatinske županije najbliža pretovarna stanica je previđena u Trogiru i Splitu. U sklopu pretovarne stanice mogu se graditi kompostane.

S obzirom se veći dio stanovništvo na područje općine Primorski Dolac bavi uzgojem domaćih životinja te poljoprivrednim kulturama (vinogradarstvo, voćarstvo i ratarstvo), miješani komunalni otpad uglavnom je neopterećen bio-otpadom iz tih djelatnosti jer se cijeli bio-otpad (hrana i ostaci hrane) iz kućanstava upotrebljava za hranjenje domaćih životinja, čime se umanjuje potreba za kupovinom i korištenjem posuda za bio-otpad.

8.4. Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada

POSTAVLJANJE ZELENIH (RECIKLAŽNIH) OTOKA

JLS treba osigurati postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini. Pri tome, JLS treba u svojim planovima proračunati maksimalnu udaljenost od mjesta stanovanja do mjesta za smještaj posuda/kontejnera (oko 350 m). Jednom zelenom otoku treba gravitirati minimalno 500 stanovnika. S obzirom na ukupan broj stanovnika (770), uvažavajući slobodne površine, prometnice i zelene površine koje su na površinama naselja više ili manje prisutne, primijenit će se i drugi važeći kriteriji.

Uvažavajući broj stanovnika i prostorni raspored naselja te određene preporuke, Planom gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije predviđeno je postavljanje 2 zelena otoka (koji će se sastojati od spremnika za papir i karton, staklo, plastičnu i metalnu ambalažu) na području Općine Primorski Dolac. Prema Prostornom planu Općine Primorski Dolac za postavljanje kontejnera (odnosno zelenih ili reciklažnih otoka) potrebno je osigurati odgovarajući prostor, po mogućnosti ograđen prikladnom ogradom ili zelenilom, na način da se ne ometa kolni i pješački promet i ne zagađuje okoliš.

Prije postavljanja zelenih otoka izvršiti će se edukacija i informiranje stanovništva putem letaka, edukacija u školi i sl. Također će se obavijestiti i poslovni subjekti o razvrstavanju otpada (papir, plastika, metalna ambalaža).

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Općina Primorski Dolac će postaviti u prvoj fazi dva zelena otoka (6 posuda), čime će se zadovoljiti zahtjevi postavljeni u Planu gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije. Međutim, s obzirom na raštrkanost zaseoka Općine i na financijske mogućnosti, do kraja 2016. godine postaviti će se još dva zelena otoka. Osim spremnika za papir i karton, staklo, plastičnu i metalnu ambalažu, potrebno je osigurati i spremnik za tekstil.

Slika 2. Primjer zelenog otoka

Jedinice lokalne samouprave dužne su prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) u roku od godine dana od stupanja na snagu ovog Zakona osigurati ispunjenje obveza iz članka 35. stavka 1. točke 1. i 2. koje se odnose na postavljanje odgovarajućeg broja spremnika za papir, metal, staklo, plastiku i tekstil te omogućiti funkcioniranje reciklažnog dvorišta posredstvom mobilne jedinice.

ODREĐIVANJE LOKACIJE RECIKLAŽNOG DVORIŠTA

Jedinica lokalne samouprave mora omogućiti odgovarajuću infrastrukturu za odvojeno prikupljanje opasnog otpada iz kućanstava putem reciklažnog dvorišta ili mobilnog uređaja.

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/013) članku 35. broj i položaj reciklažnog dvorišta ovisi o broju stanovnika pojedine jedinice lokalne samouprave. S obzirom na broj stanovnika u Općini Primorski Dolac (770 stanovnika) JLS je obavezna osigurati funkcioniranje reciklažnog dvorišta posredstvom mobilne jedinice. Međutim, u slučaju povećanja broja stanovnika na području Općine, razmotrit će se i postavljanje reciklažnog dvorišta.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Reciklažno dvorište predstavlja fiksno mjesto za izdvojeno odlaganje raznih vrsta otpadnih tvari koje nastaju u domaćinstvu. Namijenjeno je isključivo građanima i ne prima se otpad iz industrijskih i zanatskih radionica. U reciklažnom dvorištu ne vrši se nikakva dodatna prerada otpada već je jedina funkcija skupljanje otpada, kao što su: papir i karton, valovita ljepenka, drvo (ambalaža i sl.), ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, bezbojno ravno staklo, crne metale, obojene metale, PET ambalažu, zeleni otpad (trava, lišće, granje i sl.), kućanske aparate (bijela tehnika) i dijelove autokaroserija, PVC ambalažu, opasni otpad u količinama koje nastaju u kućanstvima i dr. Izgradnja reciklažnog dvorišta osigurava se na cca 500 do 1.000 m² tlocrtno površine. Kriteriji za izgradnju jednog reciklažnog dvorišta je gravitacijsko područje polumjera od 1 - 2 km.

Tehničko-tehnološki uvjeti koje mora udovoljiti reciklažno dvorište prema članku 9. Pravilnika o gospodarenju otpadom (NN 23/07, 111/07) :

- mora biti ograđeno;
- otvoreni spremnik mora biti u posebno ograđenom natkrivenom prostoru u koji je onemogućen dotok oborinskih voda;
- otpad se mora skladištiti odvojeno po svojstvu, vrsti i agregatnom stanju;
- podna površina mora biti nepropusna i otporna na djelovanje uskladištenog otpada;
- mora biti opremljena tako da se spriječi rasipanje ili prolijevanje otpada, širenje prašine, buke, mirisa i drugih emisija;
- stacionarna posuda, spremnik i druga ambalaža, moraju biti izrađeni tako da je moguće sigurno punjenje, pražnjenje, odzračivanje, uzimanje uzoraka te nepropusno zatvaranje i pečaćenje a nenatkriveni spremnici moraju biti s dvostrukom stjenkom ili atestirani za skladištenje tvari koje su sastavni dio otpada;
- na uočljivom mjestu mora biti istaknut „plan djelovanja u slučaju izvanrednog događaja“ koji sadrži sljedeće podatke: o vrstama otpada koji se skladišti; o mogućim izvanrednim događajima; ime, prezime i telefonske brojeve odgovornih osoba i njihova ovlaštenja; telefonski broj policije; telefonski broj vatrogasaca i telefonski broj hitne pomoći;
- mora biti označeno natpisom „Reciklažno dvorište“ s podacima o vrsti otpada koji se skladišti, ključnom broju iz kataloga otpada sukladno posebnom propisu te nazivu pravne ili fizičke osobe i o radnom vremenu.

Pored tehničko-tehnoloških uvjeta članka 9. Pravilnika, u reciklažnom dvorištu u kojem se skladišti i opasni otpad, a ovisno o vrsti i agregatnom stanju opasnog otpada, mora biti osigurano:

- postavljanje rasvjete s umjetnim izvorima svjetla za sigurno rukovanje opasnim otpadom;
- udovoljavanje posebnim propisima za aparate i drugu sigurnosnu opremu za skladištenje i rukovanje opasnim tvarima koje su sastojci opasnog otpada;

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

- izvedba energetskih, plinskih, vodovodnih, ventilacijskih i ostalih instalacija prema posebnim propisima koji uređuju skladištenje i rukovanje opasnim tvarima koje su sastojci opasnog otpada.

NABAVA I POSTAVLJANJE KONTEJNERA ZA GLOMAZNI OTPAD

Uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada treba omogućiti na zahtjev stanovništva.

9. ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM

Općina Primorski Dolac je dužna osigurati provedbu mjera gospodarenja otpadom na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom osiguravajući pri tom javnost rada.

Trošak sakupljanja i odvoza miješanog komunalnog otpada plaćaju stanovnici Općine Primorski Dolac.

Tablica 10. Predložena realizacija opreme i objekata u periodu 2014.-2020. u Općini Primorski Dolac i procjena troškova

Oprema	Količina (kom)	Procjena troškova (cijena** po komadu) / kn
Kontejneri za komunalni otpad od 1100 l	ovisno o potrebama	1616 kn
Posude za bio otpad od 120 l*	ovisno o zahtjevima	229 kn
Posude za kompostiranje doma od 240 l*	građana	295 kn
Kontejneri za papir i karton od 1100 l	4	2207 kn
Kontejneri za metalnu ambalažu od 1100 l	4	2207 kn
Kontejneri za PET ambalažu od 1100 l	4	2207 kn
Kontejneri za staklenu ambalažu od 1100 l	4	2207 kn

*Napomena: Posude za bio otpad i kompostiranje doma će se nabaviti ovisno o zahtjevima građana u skladu sa financijskim mogućnostima Općine

** Cijena je izražena bez PDV-a.

Cijena kontejnera preuzeta je sa stranica tvrtke GRADATIN d.o.o. u trenutku izrade Plana gospodarenja otpadom. Također, stanovništvu treba osigurati i kontejner za tekstilni otpad.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

U Planu nabave Općine Primorski Dolac za 2014. godinu definirana su sredstva za gospodarenje otpadom:

	Sredstva / kn
Nabavka kontejnera	56 000
Zeleni otoci	56 000

Financijski iznosi određivat će se svake godine ovisno o mogućnostima proračuna Općine Primorski Dolac.

10. ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA

U tablici u nastavku data su okvirna financijska sredstva i godine ostvarivanja planiranih projekata koja će ovisiti o financijskim mogućnostima Općine Primorski Dolac, radom i zalaganjem općinskih čelnika, samoj volji stanovnika Općine Primorski Dolac, a i o izgradnji Centra za gospodarenje otpadom i čistiji okoliš „Lećevecica“ i kompostane koje su Planom gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske Županije predviđene u Solinu, Splitu i Kaštelima.

Tablica 11. Financijska sredstva i godine ostvarivanja planiranih projekata

Ulaganja	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Edukacija	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Zeleni otoci (2 + 2 kom)	✓		✓				
Posude za bio-otpad					✓	✓	✓
Posude za kompostiranje	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kontejneri za miješani komunalni otpad 1100 l*							
Kontejner za glomazni otpad 7 m ^{3**}							
Reciklažno dvorište – mobilna jedinica	✓						

* kontejneri za miješani komunalni otpad će se nabavljati po potrebi

** kontejner za glomazni otpad će se po zahtjevu građana dostavljati na dogovorenu lokaciju

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE PRIMORSKI DOLAC
ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020. GODINE

Izvori financiranja su: sredstva iz godišnjeg Državnog proračuna, sufinanciranje od Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, županijski proračun te općinski proračun. Drugi izvori su: krediti, koncesije, donacije i fondovi EU-a.

Jedinica lokalne samouprave dostavlja godišnje izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu.